

BASIN MENSUPLARINA İLİŞKİN ÖZEL HÜKÜMLER

DÖNEMSEL YAYINLARDA ÇALIŞAN FİKİR İŞÇİLERİ

- BASIN DİĞER İŞ KOLLARINDAN FAKLI OLDUĞU İÇİN BU İŞ KOLUNDA ÇALIŞAN KİŞİLERİN (FİKİR İŞÇİLERİ) DİĞER İŞÇİLERDEN MESLEKİ VE SOSYAL HAKLARIYLA AYRILMALIDIR.
 - *DÖNEMSEL YAYINLARDA BİRÇOK KİŞİ ÇALIŞIR*
 - *BASIN KAMUSAL GÖREVLERLE DONATILMIŞTIR*
 - *KENDİ FAALİYETİNE ÖZGÜ BİR ÖZGÜRLÜKTEN YARARLANIR*
 - *ÇALIŞANLARI FİKİR VE SANAT İŞİNDE ÇALIŞIRLAR*

Küçüktaşdemir

FİKİR İŞÇİLERİNİN (GAZETECİLERİN) HAKLARI

5953 Sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki
Münasebetlerin Tazimi Hakkında Kanun (Basın İş Kanunu)

- BASIN İŞ SÖZLEŞMESİ (*İhbar süreleri ve kimi şartları farklıdır.*)
- KIDEM HAKKI
- ÜCRET
- ÜCRETLİ TATİLLER VE YILLIK ÜCRETLİ İZİN
- MAZERET İZİNİ
- ASKERLİKTE VE GEBELİKTE ÜCRET
- MAHKUMİYET HALİNDE ÜCRET
- BAŞKA İŞTE ÇALIŞABİLME
- TOPLU İŞ HUKUKUNA VE SOSYAL GÜVENLİK HUKUKUNA İLİŞKİN
HAKLARA DA SAHİP OLMA

Küçüktaşdemir

KIDEM HAKKI

- GAZETECİLER İŞVERENLERİYLE ARALARINDA YAZILI SÖZLEŞME YAPARLAR. BU SÖZLEŞMEDE:

- İŞİN NEVİ
- GAZETECİNİN KIDEMİ
- ÜCRET MİKTARI

Küçüktaşdemir

- GAZETECİLER, NEREDE ÇALIŞMAYA DEVAM EDERLERSE ETSİNLER MESLEĞE İLK GİRİŞLERİNDEN İTİBAREN KIDEM ALIRLAR.

- 5 YILIN ARDINDAN GAZETECİ KIDEM TAZMİNATINA HAK KAZANIR
- KIDEM TAZMİNATI + FESİH TAZMİNATI
- İŞVERENİN İHBAR ÖNELİ 3 AYA ÇIKAR

- GAZETECİ BİR AYLIK SÜREYE UYMAKSIZIN VE TAZMİNAT ÖDEMEKSİZİN, DÜŞÜNCELERİNE AYKIRI BİR TUTUM İÇİNDE BULUNAN DÖNEMSEL YAYIN KURULUŞUNDAN AYRILABİLİRLER.

ÜCRETLERE İLİŞKİN ÖZEL HÜKÜMLER

- ÜCRET ZAMANINDA ÖDENMEZSE GEÇEN HER GÜN İÇİN %5 ORANINDA FAZLA ÖDEME YAPILIR.
- GAZETECİLERİN ÜCRETLERİ İNDİRİLEMEZ.
- GAZETECİLER İKİ YILDA BİR TERFİYE HAK KAZANIR VE MAAŞLARI ARTTIRILMAK ZORUNDADIR.
- BİRER AYLIK ÜCRET TUTARINDA İKRAMIYE ÖDENİR.
- FAZLA MESAI (3 SAATİ GEÇEMEZ) ÜCRETİ ALIRLAR. -24'DEN SONRA BİR KAT FAZLASI ÖDENİR.
- MUVAZZAF ASKERLİK HİZMETİ İÇİN ASKERE ALINDIĞINDA MAAŞININ YARISI ÖDENİR.
- KADINLARA DA GEBELİĞİN 7. AYINDAN DOĞUMUN 2. AYININ SONUNA KADAR YARI ÜCRET ÖDENİR.
- GAZETECİ, BULUNDUĞU DÖNEMSEL YAYINDAKİ BİR YAYIN NEDENİYLE HÜRRİYETİ BAĞLAYICI CEZAYA MAHKUM OLMUŞSA İŞVERENDEN ÜCRETİNİ ALMAYA DEVAM EDER.

İZİNLERE İLİŞKİN ÖZEL HÜKÜMLER

- EN AZ 1 YIL ÇALIŞMIŞ OLMAK KAYDIYLA YILDA 4 HAFTA TAM ÜCRETLİ İZİN VERİLİR.

Küçüktaşdemir

- MESLEKTEKİ HİZMET SÜRESİ 10 YILI GEÇİNCE SÜRE 6 HAFTAYA ÇIKAR.
- MUHAKKAK BİR GÜNLÜK ÜCRETLİ DİNLENME İZİNLERİ BULUNUR.
- ÜCRETLİ TATİLİN VE YILLIK ÜCRETLİ İZİNLERİN DIŞINDA MAZERET İZİNİ ALABİLİR.

DÖNEMSEL YAYINLARDA İLAN, REKLAMLAR VE ÖZDENETİM

RESMİ İLANLAR

Küçükaşdemir

ÖZEL İLAN & REKLAMLAR

RESMİ İLANLAR

- İLANLAR BASIN İÇİN ÖNEMLİ BİR GELİR KAYNAĞIDIR.
- RESMİ İLANLARIN OBJEKTİF ÖLÇÜLERE DAYANILARAK TARAFSIZ BİR BİÇİMDE PAYLAŞTIRILMASI GEREKİR.
- BASIN İLAN KURUMU TEŞKİLİNE DAİR KANUN
 - *BASIN İLAN KURUMU YÖNETMELİĞİ* Küçüktaşdemir
 - *BASIN İLEN KURUMU GENEL KURUL KARARLARI*
 - *RESMİ İLANLAR ANCAK BU KURUMUN ŞUBELERİ ARACILIĞIYLA YAYINLATILABİLİR*
- KAMU KURUM VE KURULUŞLARINININ VERDİKLERİ REKLAM NİTELİĞİ TAŞIMAYAN İLANLAR RESMİ İLANDIR.

ÖZEL İLAN VE REKLAMLAR

- SATIŞ VE RAĞBET ARTTIRMAK GİBİ ÇIKAR AMAÇLI YAPILAN ÖZEL İLANLAR, REKLAM SAYILIR.
- DÖNEMSEL YAYINLAR ÜÇER AYLIK DÖNEMLERLE REKLAM TARİFESİ BELİRLERLER.
- RESMİ İLANLARDAN FARKLI OLARAK ÖZEL İLAN VE REKLAMLARIN YAYINLANMASINDA SERBESTLİK SÖZ KONUSUDUR.
 - *BU İLANLAR DOĞRUDAN YAYIN KURULUŞUNA VERİLEBİLECEĞİ GİBİ*
 - *KOMİSYONCULUK SURETİYLE İŞ GÖREN İLAN VE REKLAM PRODÜKTÖRLERİ ARACILIĞIYLA DA YAYINLANABİLİR.*
 - GAZETELERİN FATURALARINA GÖRE İŞ YAPAR VE YÜZDE 25'DEN FAZLA KOMİSYON ALAMAZLAR.

Küçüktaşdemir

BASIN İLAN KURUMU

(Aşağıdaki bilgiler kurumun web sitesinden alınmıştır.)

- «Basın İlan Kurumu 1961 yılında, 195 sayılı Kanun ile kurulmuş, kamu tüzel kişiliğini haiz bir idaredir. Resmi ilanların dağıtımında adaletsiz davranıldığı gerekçesiyle hükümet ile gazeteleri karşı karşıya getiren uygulamaya son vermek amacıyla kurulan Basın İlan Kurumu, bugüne kadar fikir ve içerik farkı gözetmeksizin yürüttüğü aracılık hizmetini başarıyla sürdürmüştür.

Küçüktaşdemir

- *Kurumun teşkilat yapısı, “Basın”, “Hükümet” ve “Tarafsızlar” olmak üzere üç grupta toplam 36 üyesi bulunan Genel Kurul; her gruptan eşit temsille oluşan Denetçiler ve Yönetim Kurulu ile Genel Müdürlük ve Şubelerden oluşmaktadır. Genel Müdür, Yönetim Kurulu’nun doğal üyesidir.*
- *Kuruluşunda İstanbul, Ankara, İzmir şubeleri aracılığıyla hizmet vermeye başlayan Kurum, çeşitli tarihlerde alınan Genel Kurul kararlarıyla sayıları 41’e ulaşan şubelerin marifetiyle, resmi ilan ve reklamlara aracılık etmektedir. Bugün itibariyle şubelerin bulunduğu illerin il mülki sınırları, resmi ilan ve reklamların yayınlanması hususunda Kurumun görev alanında bulunmaktadır.»*

BASIN İLAN KURUMUNUN GÖREVLERİ

Resmî ilânların mevkûterlerde yayınlanmasında aracı olmak

Kurumun idaresine iştirak eden mevkûtelere, basın dernek ve sendikalarına en çok beş yıl vâde ile kredi açmak

Yönetmelikte tespit edilecek, basında fikren veya bedenen çalışanlar gibi basın mensuplarına, vâdesi iki yılı geçmemek üzere borç para vermek

Basının her türlü ihtiyaçlarını temin etmek (makine, kâğıt, mürekkep gibi)

Küçüktaşdemir

Yönetmelikte tespit edilecek basın mensupları ile bunlardan çalışamaz durumda olanlardan yardıma muhtaç bulunanlara ve ölenlerin ailelerine yardım etmek

Yukarıdaki bendde yazılı olanlar için diğer her türlü sosyal teşebbüslerde bulunmak

DÖNEMSEL YAYINLARDA ÖZDENETİM

(Aşağıdaki bilgiler ilgili kurumun web sitesinden alınmıştır.)

■ BASIN KONSEYİ

- *Basın Konseyi sözleşme ile kurulmuş, dernek ve vakıf gibi hükmi şahsiyeti bulunmayan bir kuruluştur.*
 - *Meclis çoğunluğunun veya hükümetin çıkaracağı yasalarla veya kararnamelerle, vakıf veya dernek gibi kuruluşlara müdahale edebileceği düşünüldüğünden dolayı sözleşme ile oluşturulmuştur.*
- *Basın Konseyi şu iki organdan oluşmaktadır:*
 - *Basın Konseyi Üyeler Kurulu (BKÜK)*
 - *Basın Konseyi Yüksek Kurulu(BKYK).*
- *Basın Konseyi'nin bir Genel Sekreteri ve Genel Sekreter'e bağlı, elemanlardan oluşan bir bürosu bulunmaktadır.*

Küçüktaşdemir

BASIN MESLEK İLKELERİ

- Yayınlarda hiç kimse; ırkı, cinsiyeti, yaşı, sağlığı, bedensel özü, sosyal düzeyi ve dini inançları nedeniyle kınanamaz, aşağılanamaz.
- Düşünce, vicdan ve ifade özgürlüğünü sınırlayıcı; genel ahlak anlayışını, din duygularını, aile kurumunun temel dayanaklarını sarsıcı yada incitici yayın yapılamaz.
- Düşünce, vicdan ve ifade özgürlüğünü sınırlayıcı; genel ahlak anlayışını, din duygularını, aile kurumunun temel dayanaklarını sarsıcı yada incitici yayın yapılamaz.
- Kişileri ve kuruluşları, eleştiri sınırlarının ötesinde küçük düşüren, aşağılayan veya iftira niteliği taşıyan ifadelere yer verilemez.
- Kişilerin özel yaşamı, kamu çıkarlarının gerektirdiği durumlar dışında, yayın konusu olamaz.
- Soruşturulması gazetecilik olanakları içinde bulunan haberler, soruşturulmaksızın veya doğruluğuna emin olmaksızın yayınlanamaz.
- Saklı kalması kaydıyla verilen bilgiler, kamu yararı ciddi bir biçimde gerektirmedikçe yayınlanamaz.

Küçüktaşdemir

BASIN MESLEK İLKELERİ

- Bir basın organının dağıtım süreci tamamlanmadan o basın organının özel çabalarla gerçekleştirdiği ürün, bir başka basın organı tarafından kendi ürünüymüş gibi kamuoyuna sunulamaz. Ajanslardan alınan özel ürünlerin kaynağının belirtilmesine özen gösterilir.
- Suçlu olduğu yargı kararıyla belirlenmedikçe hiç kimse “suçlu” ilan edilemez. Küçüktaşdemir
- Yasaların suç saydığı eylemler, gerçek olduğuna inandırıcı makul nedenler bulunmadıkça kimseye atfedilemez.
- Gazeteci, kaynaklarının gizliliğini korur. Kaynağın kamuoyunu kişisel, siyasi ekonomik vb. nedenlerle yanıltmayı amaçladığı haller bunun dışındadır.
- Gazeteci görevini, taşıdığı sıfatın saygınlığına gölge düşürebilecek yöntem ve tutumlarla yapmaktan sakınır.
- Şiddet ve zorbalığı özendirici, insani değerleri incitici yayın yapmaktan kaçınılır.
- İlan ve reklam niteliğindeki yayınların bu nitelikleri, tereddüde yer bırakmayacak şekilde belirtilir.
- Yayın tarihi için konan zaman kaydına saygı gösterilir.
- Basın organları, yanlış yayınlardan kaynaklanan cevap ve tekzip hakkına saygı duyarlar.